

Wijk aan Zee, 6 oktober 2025

Betreft: Benzeenuitstoot Tata Steel

Geachte lezer,

Uit het vandaag (6 oktober) vrijgegeven elektronisch Milieujaarverslag (e-MJV) van Tata Steel blijkt dat het bedrijf afgelopen jaar 4 x zoveel kankerverwekkende benzeen uitstootte dan in 2023. Een verklaring? In 2024 werd de uitstoot bij de cokesfabrieken – belangrijke bronnen van benzeen - daadwerkelijk gemeten. In 2023 gaf Tata Steel een berekening door. Dat mag als meten op een plek lastig is. Maar het is niet de eerste keer dat een opgegeven berekening dramatisch verschilt van een meting.

Het komt terug in een van de kritiekpunten die de Dorpsraad aanvoert in haar laatste zienswijze. Die ging toevallig vandaag op de post, gaat over benzeen en sturen wij u hierbij. In juni vroeg Tata Steel de overheid namelijk toestemming om bij de lekkende cokesfabriek 1 nog zeker twee jaar fors meer benzeen te mogen uitstoten dan is toegestaan.

Voor omwonenden zou nog meer benzeen buitengewoon schadelijk zijn. De toezichthouder – de Omgevingsdienst Noordzee Kanaalgebied - is gelukkig voornemens het verzoek van Tata Steel af te wijzen. De Dorpsraad heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om ook haar zienswijze in te dienen. Daarin geeft de Dorpsraad eveneens aan waarom het verzoek van Tata Steel in een patroon past. En zij doet een oproep aan de overheden. Mede daarom zenden wij deze zienswijze nu ook aan u.

Voor het geval u het gemist had: uit metingen van de Omgevingsdienst bleek in 2024 dat cokesfabriek 1, 20 keer meer Zeer Zorgwekkende Stoffen uitstootte dan is toegestaan. Benzeen hoort tot deze groep schadelijke stoffen.

Namens de Stichting Dorpsraad Wijk aan Zee

Hoogachtend,

V. van Waardenburg
voorzitter

S. Scholten
secretaris

Bijlage: Zienswijze Dorpsraad Wijk aan Zee – Benzeenuitstoot Tata Steel

Zienswijze Dorpsraad Wijk aan Zee – Benzeenuitstoot Tata Steel

Datum: 6 oktober 2025

De Dorpsraad Wijk aan Zee reageert met grote zorg op het bericht dat Tata Steel heeft verzocht tijdelijk meer benzeen te mogen uitstoten uit de cokesfabriek 1 (KGF1). De Dorpsraad Wijk aan Zee meent dat de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) deze verruiming terecht wil weigeren (ODNZKG persbericht 19 september 2025).

1. Ernst van de situatie

- Benzeen is een bewezen kankerverwekkende stof waarvoor geen veilige blootstellingsdrempel bestaat (bron: WHO, Air Quality Guidelines for Europe; International Agency for Research on Cancer 2012; GGD richtlijn Gezondheidseffecten Luchtverontreiniging 2019 en 2025)
- Uit de aanvraag van Tata Steel blijkt dat cokesfabriek1 tot twaalf keer meer benzeen uitstoot dan wettelijk is toegestaan.
- Uit cijfers blijkt dat omwonenden van het staalbedrijf reeds structureel onevenredig worden blootgesteld. Uit metingen van het RIVM (2021, rapport 2021-0110) blijkt dat de depositie van PAK en metalen in de IJmond tot wel honderd keer hoger is dan op referentielocaties in Nederland. Ook zijn de concentraties in de lucht van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) – waartoe benzeen behoort - in de IJmond veel hoger. (bron: RIVM Depositieonderzoek IJmond 2020, Rapport 2021-0110; RIVM Concept of Proof 2023; Expertgroep Gezondheid IJmond, Gezond Groen Staal 2024).
- De Expertgroep adviseert reductie van Tata's uitstoot van benzeen 'per direct' als men de volksgezondheid in de IJmond wil verbeteren. (bron: Expertgroep Gezondheid IJmond, Gezond Groen Staal 2024/p 15 e.v.).

Tata geeft zelf aan dat het herstel van de lekkages "zeker twee jaar" zal duren. Twee jaar extra overmatige benzeenuitstoot is gezien bovenstaande volstrekt onaanvaardbaar voor omwonenden.

2. Structureel probleem ondanks beloftes met goede voornemens

- Het maatwerkverzoek van Tata past in een terugkerend patroon: eerst jarenlang te hoge emissies laten plaatsvinden en vervolgens vragen om maatwerk, uitzonderingen of uitstel in plaats van de emissies te reduceren.
- In overleg met bewoners gaven directieleden van Tata Steel al in 2021 aan dat cokesfabriek 1 meer gebreken vertoonde dan cokesfabriek 2 waartegen bewoners te hoop liepen. (Bron: Overleg Tata-directie met Dorpsraad Wijk aan Zee). Beide cokesfabrieken zijn een belangrijke bron van ZZS.

- Tata Steel rapporteerde in het verleden structureel te lage emissies bij de cokesfabrieken, hetgeen het vertrouwen van omwonenden verder heeft ondermijnd (RIVM-bijeenkomst 2023; OD NZKG-rapportages).
- Tata Steel bestrijdt iedere door de ODNZKG opgelegde beperking van schadelijke uitstoot, en gaat daarbij tot de hoogste rechter. (Bronnen: rechtszaken mbt grafietregens, doekfilter Sinterfabriek, Pelletfabriek, Hoogoven 6, rauwe ovens bij cokesfabrieken).
- Relativering van de ernst van het uitstootprobleem is een vast onderdeel van het verzet. Regelmatig wordt het geringe aandeel van Tata in het Maximaal Toelaatbare Risico (MTR) daarbij aangehaald, zoals ook in dit maatwerkverzoek. Het is ook nu weer de vraag of relativering op zijn plaats is gezien de dringende noodzaak tot verlaging (Bron: Expertgroep Gezondheid IJmond) en de omvang van de uitstoot. Een exact percentage voor Tata's aandeel in de benzeenuitstoot is niet bekend, maar wel weten we dat ruim de helft van de benzeen in de lucht in Nederland komt aanwaaien uit het buitenland. (Bron: Compendium voor de Leefomgeving). Het aandeel van Tata Steel in de kleinste helft – waar Nederland zelf over gaat - is een stuk groter dan het aandeel in het (totale) MTR waar het bedrijf aan refereert. Tata Steel is namelijk veruit de belangrijkste lokale bron van verontreinigende stoffen in de lucht, zowel in de categorie 'verkeer' als in de categorie 'industrie'. (Bron; RIVM januari 2022), Aangezien deze sectoren topscoorder van benzeen zijn, ligt het voor de hand dat het staalbedrijf in de IJmond ook verreweg de grootste lokale benzeenuitstoter is.
- Tata Steel heeft een wettelijke minimalisatieplicht voor ZZS. Dit betekent dat het bedrijf uit zichzelf en altijd emissies van ZZS moet voorkomen of beperken. Tata heeft hierbij tot nog toe geringe inzet vertoond:
 - * Vage vergunningsvoorschriften worden door het bedrijf ten volle uitgenut (Bron: onderzoek SPPS 2020). Dit geldt ook voor de weinig concrete kosteneffectiviteitsregel (Bron: ODNZKG in commentaar op Gezond Groen Staal, 2024)
 - * Tata Steel rapporteerde de afgelopen jaren zo'n 3.000 ongewone voorvallen per jaar in het bedrijfsproces. Daarbij komt vaak schadelijke uitstoot vrij. Het zijn er zoveel dat je kunt spreken over een staande praktijk. (Bronnen: Expertgroep Gezondheid IJmond, Gezond, Groen Staal 2024; verslagen ODNZKG).
 - * Rauwe ovens (ovens met ongere cokes) zijn een bron van benzeen. In Duitsland en in Italië produceren cokesfabrieken nooit rauwe ovens omdat de kolen daar langer gegaard worden. De afgelopen jaren constateerde de ODNZKG tenminste 41 rauwe ovens bij Tata Steel in IJmuiden. Pas sinds de ODNZKG dwangsommen aankondigde is het aantal rauwe ovens drastisch afgenomen. (Bronnen: verslagen ODNZKG en antwoord GS/ODNZKG op vragen Provinciale Staten Noord-Holland)

- * Vergunningsvoorschriften m.b.t. informatie over ZZS worden niet nageleefd. (Bron: verslag ODNZKG)
- * Het reductieprogramma voor ZZS beperkt zich tot slechts enkele stoffen. (Bron: verslag ODNZKG)
- * Bij meerdere installaties (inclusief cokesfabriek 1) bleken na onderzoek van (of in opdracht van) de ODNZKG de verplichte metingen incompleet (Bronnen: SPPS 2020, ODNZKG rapportages)
- * Gebrek aan urgentie bij maatregelen pro gezondheid als het gaat om ZZS. Zo loopt het programma voor ovenwandvervanging van de lekkende cokesfabriek 2 al heel veel jaren met een slakkengang, omdat het bedrijf volop wil blijven produceren. (Bron: Tata website, juni 2024)

Ook bij het maatwerkverzoek voor de benzeenuitstoot dringt zich de indruk van gebrek aan urgentie op. De ODNZKG heeft beide cokesfabrieken in juni 2023 onder verscherpte controle gesteld vanwege onder meer het grote aantal incidenten (waarbij vaak schadelijke stoffen vrijkomen). De eerste metingen bij cokesfabriek 1 in februari 2024 bevestigden het vermoeden van ernstige overschrijdingen. Tata Steel moest 'zo snel mogelijk' aan de milieuregels voldoen op straffe van miljoenenboetes. (OD NZKG, persbericht november 2024).

Tata Steel heeft de afgelopen tweeëneenhalf jaar meerdere juridische stappen en verzoeken ondernomen die neerkomen op uitstel (voorlopige voorzieningen tegen Lasten Onder Dwangsom die ook cokesfabriek 1 raken). Het bedrijf komt nu weer met een verzoek tot uitstel: nog meer jaren teveel benzeen mogen uitstoten. En uit het maatwerkverzoek blijkt: de productie van cokes/gas moet zo min mogelijk gehinderd worden en dat maakt de lastige reparatie nog tijdrovender.

3. Positie Dorpsraad

De Dorpsraad vindt dat:

1. De voorgenomen weigering van OD NZKG volkomen terecht is, doorgezet moet worden en navolging verdient in alle lopende en toekomstige besluiten.
2. Er geen ruimte mag zijn voor normverruiming of maatwerkconstructies die leiden tot hogere emissies van benzeen of andere Zeer Zorgwekkende Stoffen.
3. De overheid haar verantwoordelijkheid moet nemen: artikel 21 van de Grondwet legt vast dat de zorg voor een gezonde leefomgeving een kerntaak is van de Staat.
4. Burgers niet nog langer blootgesteld mogen worden aan stoffen waarvan allang vaststaat dat zij ernstige gezondheidsschade veroorzaken.

4. Oproep aan provincie, rijk en toezichthouders

Wij roepen provincie Noord-Holland, het ministerie van I en W en de OD NZKG op om:

- Vast te houden aan de weigering en geen uitzonderingen toe te staan;
- Handhaving te intensiveren, met gebruikmaking van de mogelijkheid tot het opleggen van de aangekondigde dwangsommen;
- Te waarborgen dat de door Tata eerder aangekondigde sluiting van cokesgasfabriek 2 in uiterlijk 2029 en die van cokesgasfabriek 1 in 2035 juridisch worden geborgd zonder mogelijkheid tot uitstel;
- Omwonenden structureel te informeren over de daadwerkelijke emissies en gezondheidsrisico's.

Conclusie

ZZS richten blijvende schade aan en de cokesgasfabrieken van Tata Steel zijn een belangrijke bron. Wij vinden het onacceptabel dat Tata Steel de gezondheid van tienduizenden mensen in de IJmond op het spel zet door deze verouderde en lekkende installaties in bedrijf te houden. Elke dag uitstel van reparaties leidt tot meer gezondheidsrisico's, omdat benzeen / ZZS zich ophopen en lange-termijnziekten veroorzaken. De Dorpsraad Wijk aan Zee is net als de Expertgroep Gezondheid IJmond van mening dat omwonenden van Tata Steel net zoveel recht op de kans op een goede gezondheid hebben als Nederlanders die niet naast een staalfabriek wonen. De Dorpsraad Wijk aan Zee is daarom van mening dat de ODNZKG terecht voornemens is het maatwerkverzoek van Tata Steel af te wijzen.